

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
INNOVATIE, MEDIA EN RUIMTELIJKE ORDENING

NOTA VOOR DE VLAAMSE REGERING

Betreft: eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen: Raamwerk

1 Situering

De nieuwe informatie- en communicatietechnologieën (ICT) spelen een hoofdrol bij de vorming van de maatschappij van de 21e eeuw. Hun diepgaande impact op sociaal en economisch vlak beïnvloedt de manier waarop mensen leven, leren en werken, en de manier waarop de overheid omgaat met haar burgers. ICT blijft onverminderd een bron van groei, welvaart en welzijn in de wereldeconomie. Ze maakt het mogelijk dat ondernemende individuen, bedrijven en gemeenschappen met meer slagkracht en meer verbeelding de grote uitdagingen van de 21e eeuw op economisch, sociaal en ecologisch vlak aankunnen. In essentie bestaat de kracht van ICT er immers uit dat ze in staat is om individuen, bedrijven en de samenleving te helpen om beter gebruik te maken van kennis en ideeën.

Vlaanderen heeft ongetwijfeld het potentieel om uit te groeien tot **een leider op wereldvlak in de nieuwe kenniseconomie en de informatiesamenleving**, op voorwaarde dat het er in slaagt om een vruchtbare voedingsbodem en groeiomgeving te creëren voor deze ICT technologieën. Nu de hooggespannen verwachtingen rond ICT tot meer realistische dimensies teruggebracht zijn staan we voor de uitdaging deze technologieën in te bedden in de "oude" economie en te laten beantwoorden aan de wérkelijke behoeften van burgers en bedrijven. Hierbij mag ICT geen louter doel op zich zijn, maar wel een nuttig middel om bij te dragen tot een competitievere economie, een rechtvaardiger samenleving en een duurzamere leefwereld. Daartoe dient Vlaanderen te beschikken over burgers en werknemers die in staat zijn om deze ICT dagelijks te gebruiken, over bedrijven, organisaties en instellingen die deze ICT innovatief weten in te zetten en verder te ontwikkelen, en over een actieve overheid die een stimulerende en ondersteunende rol speelt op ICT gebied. Hierbij dient er steeds op gelet te worden dat iedereen betrokken wordt bij de uitbouw van deze kenniseconomie en de informatiesamenleving, zodat het ontstaan van een digitale kloof of een democratisch deficit vermeden wordt.

Vlaams regeerakkoord

Zowel het Vlaams regeerakkoord als meerdere beleidsnota's van Vlaamse ministers schenken aandacht aan het uitwerken van een Digitaal Actieplan Vlaanderen (DAV). In de regeringsverklaring staat volgende passus te lezen: *“De Vlaamse regering wil werk maken van een digitaal actieplan, waarbij de plaats van Vlaanderen in de digitale economie serieus verstevigd wordt. De aansluiting van de Vlaamse bedrijven op de nieuwe informatie- en communicatienetwerken moet daarbij bevorderd worden. Door te investeren in de Vlaamse kennisinfrastructuur wil de Vlaamse overheid ervoor zorgen dat er een serieuze inhaalbeweging komt zodat Vlaanderen een stevigere positie kan verwerven in de informatiesamenleving.”* Tijdens het eerste gedeelte van de legislatuur hebben verschillende ministers binnen hun bevoegdheidsdomein dan ook al belangrijke beslissingen genomen en ook de begroting 2002 besteedt aanzienlijke aandacht aan de informatie- en communicatietechnologie. Het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen zoals dit nu voorligt in deze nota wil de beleidsintenties zoals verwoord in het Vlaams regeerakkoord nu meer concreet omkaderen in een eFI@nders actieplan raamwerk. De praktische uitwerking van dit raamwerk zal gebeuren in een jaarlijks eFI@nders actieplan.

Beslissingen van de Vlaamse regering

In haar vergadering van 15 december 2000 heeft de Vlaamse regering beslist om een ad hoc interkabinettenwerkgroep DAV op te richten die zou overgaan tot het formuleren van het digitaal actieplan en het uitwerken van de vereiste operationele structuur om dit actieplan te ondersteunen. Bovendien werd deze ad hoc interkabinettenwerkgroep DAV belast met het opstellen van een inventaris van de projecten die in het kader van een dergelijk actieplan kunnen worden gesitueerd. Op de vergadering van 13 juli 2001 werd door de ad hoc interkabinettenwerkgroep DAV een nota voorgelegd met daarin de operationele structuur ter ondersteuning van het actieplan, bestaande enerzijds uit de Stuurgroep Informatiemaatschappij (ter opvolging van de ad hoc interkabinettenwerkgroep DAV) en anderzijds uit het Strategisch Digitaal Forum (als beleidsadviserend instrument van de Vlaamse Regering inzake eFI@nders), aangevuld door expertenwerkgroepen. Aan deze nota werd ter aanvulling ook een eerste inventaris gehecht van de lopende overheidsinitiatieven en -projecten op het gebied van de informatiemaatschappij. Op deze vergadering werd deze operationele structuur en de bijbehorende procedures tot de samenstelling van deze organen door de Vlaamse regering goedgekeurd. Op de vergadering van 14 december 2001 werd de ad hoc interkabinettenwerkgroep DAV door de Vlaamse regering opgeheven en werden de leden van de Stuurgroep Informatiemaatschappij en van het Strategisch Digitaal Forum aangeduid. De krachtlijnen van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen, zoals die voorliggen in het onderliggende document, zijn door de Stuurgroep Informatiemaatschappij opgesteld ter uitvoering van de beslissingen van de vergadering van 15 december 2000.

eEurope 2002 actieplan

De Vlaamse regering wenst met haar eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen aan te sluiten bij de doelstellingen en de krachtlijnen van het eEurope 2002 actieplan aanvaard op de Europese Raad van Feira op 19 en 20 juni 2000, maar wil tegelijkertijd verder en dieper gaan. *Verder* door er uitdrukkelijk naar te streven zich niet te beperken tot de rol van meeloper of vrede nemen met een beperkte inhaalbeweging, maar de ambitie te hebben om op te rukken naar het koppelton van de Europese informatiesamenleving. *Dieper* door nog meer dan in het eEurope 2002 actieplan aandacht te hebben voor het vermijden van het ontstaan van een digitale kloof en het bestrijden van sociale uitsluiting, door te streven naar een inclusieve en democratische informatiesamenleving waarin iedereen in staat is om actief deel te nemen aan de informatiesamenleving en te genieten van al haar voordelen. Europa heeft immers zelf naast het eEurope 2002 actieplan de doelstellingen voor de informatiemaatschappij uitgebreid, o.a. in het eLearning initiatief van de Europese Commissie, de Europese Werkgelegenheidsstrategie “Investeren in mensen en in meer en betere banen” en de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de Raad van de Europese Unie. Bovendien werd op de Europese Top in Göteborg op 16 juni 2001 het eEurope+ 2003 actieplan aanvaard, waarin de doelstellingen van eEurope 2002 werden aangepast en uitgebreid naar de behoeften van de kandidaatlidstaten toe.

2 Situatieschets

Ter voorbereiding van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen werd een inventaris opgesteld. Daarnaast werden een aantal onafhankelijke studies door externe experts uitgevoerd. De resultaten hiervan geven een eerste beeld van de huidige stand van zaken wat betreft de informatiesamenleving binnen Vlaanderen, en kunnen ons helpen bij het vastleggen van de krachtlijnen van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen. We vatten hieronder de voornaamste conclusies en aanbevelingen van deze studies samen, die de Vlaamse regering eventueel als uitgangspunt zal gebruiken voor haar eigen beleidskeuzes.

Inventaris lopende projecten

Uit een eerste inventaris van de lopende overheidsinitiatieven en -projecten op het gebied van de informatiemaatschappij (uitgevoerd begin 2001 door de ad hoc interkabinettenwerkgroep DAV in uitvoering van punt 3 van de eerder geciteerde beslissing van de Vlaamse regering van 15 december 2000) bleek dat Vlaanderen nog een aanzienlijke weg heeft af te leggen om uit te groeien tot een leider in de informatiesamenleving. Het is duidelijk dat enkele losstaande initiatieven niet zullen volstaan, en dat een gecoördineerde (regeringsbrede) aanpak in overleg met alle betrokken partijen dient opgezet te worden die moet toelaten om de nodige nieuwe synergieën te ontwikkelen of bestaande synergieën verder te bestendigen. Het voornaamste doel van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen is dan ook om te komen tot een dergelijke gecoördineerde aanpak. Deze inventaris wordt momenteel geactualiseerd, om bijgevoegd te worden aan het eFI@nders actieplan 2002.

SWOT analyse ICT basis

In deze studie, opgestart in januari 2001 en opgeleverd einde mei 2001, werd getracht te bepalen wat de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen zijn van de huidige ICT basis in Vlaanderen (bedrijfsomgeving, overheid, kennisinstellingen, bevolking en telecom infrastructuur) in relatie tot een aantal benchmark regio's (Denemarken, Ierland, Nederland, Nord-pas-de-Calais, Brandenburg). Wat betreft de bedrijfsomgeving en de kennisinstellingen scoort Vlaanderen relatief sterk ten opzichte van de benchmark regio's, wat betreft de overheid en de bevolking relatief zwak. Qua telecom infrastructuur is Vlaanderen gelijkwaardig met de benchmark regio's, maar Vlaanderen scoort zwak op het gebied van adoptie en verspreiding van ICT onder bedrijven en consumenten. De kansen van Vlaanderen situeren zich op het vlak van de mogelijke versnelde liberalisering telecom als accelerator van diverse ontwikkelingen (versnelde ICT penetratie & utilisatie, verlaagde telecomkosten, etc.), het stimuleren van de samenwerking tussen overheid, universiteiten en bedrijfsleven in de uitbouw én het verdiepen van de bestaande unieke kennisintensieve niches binnen de ICT-basis, het versnellen van de verregaande implementatie van e-government op alle relevante terreinen, en het verhogen van de uitstroom van studenten met ICT gerelateerde studies op tertiair onderwijs niveau. De bedreigingen van Vlaanderen situeren zich op het vlak van het groeiend tekort aan ICTers dat de groei van de ICT basis en zelfs van de economie in zijn geheel bedreigt, het uitblijven van de verwachte prijseffecten van liberalisering van de telecommarkt, wat de aansluiting bij de ICT kopgroeplanden blokkeert, het ontbreken van succesvolle ICT 'role-models' waardoor geen push in de bestaande ICT clusters gecreëerd wordt, en de aanhoudende hoge kostenstructuur (loonkosten, telecomkosten, vennootschapsbelasting, ...) in Vlaanderen, wat onze buurlanden in de kaart speelt.

Als mogelijk scenario voor de ontwikkeling van een toekomstig ICT-beleid voor Vlaanderen suggereert het rapport de introductie van een coherent e/ICT kaderbeleid, waarin de nadruk gelegd wordt op acht beleidssporen: de verdere liberalisering van de telecommunicatiemarkt, de uitbouw en de verdieping van de bestaande ICT clusters, het opstellen van een gericht ICT arbeidsmarktbeleid, de versnelde implementatie van e-government diensten, de beheersing van de kostenstructuur van ICT bedrijven, het informeren en sensibiliseren van bevolking en bedrijven, het stimuleren en uitbouwen van de ICT kennisinfrastructuur en de installatie en uitbouw van een centrale coördinatie in het ICT beleid.

Strategisch K(M)O-ICT plan

De doelstelling van deze studie, opgestart in januari 2001 en opgeleverd in juli 2001, was het opmaken van een strategisch plan waarin op basis van een ICT-behoefteanalyse bij de Vlaamse K(M)O's concrete aanbevelingen worden uitgewerkt om het ICT gebruik bij deze bedrijven optimaal te ondersteunen en te stimuleren. Deze ICT-behoefteanalyse vond plaats aan de hand van interviews met organisaties die dicht bij de Vlaamse K(M)O's staan: werkgeversorganisaties, banken, telecombedrijven, ondersteunende organisaties, Europese instellingen en onderzoeksinstituten. De voornaamste conclusies van deze ICT-behoefteanalyse zijn dat de PC in de meeste K(M)O's een plaats heeft gevonden, maar dat de overblijvende ondernemingen die nu nog geen PC hebben zeer moeilijk zullen kunnen overtuigd worden van de noodzaak om deze te beginnen gebruiken. Qua telecominfrastructuur is Vlaanderen zeer goed gepositioneerd, maar voorlopig wordt dit potentieel nog niet ten volle benut. Er bestaat wel behoefte aan meer bandbreedte, maar de kleinere bedrijven vertonen een beperkte openheid naar de buitenwereld toe, hetgeen hen zal hinderen bij het on-line gaan. De kleinere ondernemingen besteden niet voldoende tijd aan het uittekenen van een bedrijfsstrategie, hetgeen zijn invloed heeft op de beslissingen rond ICT. Ook wordt onvoldoende gekeken naar de mogelijke verandering van bedrijfsprocessen door het gebruik van nieuwe ICT tools. Vlaamse K(M)O's hebben behoefte aan mensen binnen de onderneming die op technisch niveau kunnen meepraten met de potentiële ICT technologie leveranciers. Er bestaat dan ook een nood aan technisch advies en persoonlijke begeleiding tijdens een ICT-implementatietraject. De ICT behoeften worden dikwijls gecreëerd door de grote marktspelers: nieuwe toepassingen worden gebruikt omdat een grote klant of leverancier dit doet. Verder zijn de behoeften van de K(M)O's zeer uiteenlopend, en komt het markt-aanbod inzake ICT dikwijls niet overeen met die behoeftes. De investeringskost van ICT projecten blijkt meestal niet het breekpunt te zijn. De vijf voornaamste kloven tussen de huidige ICT situatie bij de Vlaamse K(M)O's en de gewenste situatie kunnen dan ook samengevat worden als:

1. inertie bij bepaalde groepen Vlaamse K(M)O's;
2. geen ervaring met ICT in de concrete omgeving;
3. te weinig strategische visie op het gebruik van ICT;
4. gebrek aan algemene en technische kennis omtrent ICT;
5. kloof tussen de vraag en het aanbod van ICT oplossingen.

Om deze kloven op te vullen worden in de studie een aantal concrete acties voorgesteld om het ICT gebruik binnen de Vlaamse K(M)O's te ondersteunen en te stimuleren. Er wordt tevens een institutioneel kader voorgesteld, met o.a. de oprichting van een K(M)O-ICT-kenniscentrum binnen de Vlaamse Overheid, die al deze acties zou dienen te coördineren en op te volgen.

Sensibiliseringsactie gebruik ICT

In het kader van de lopende sensibiliseringsactie werd een veldonderzoek en deskresearch uitgevoerd, opgestart in januari 2001 en opgeleverd in mei 2001, om te bepalen wat de doelgroepen voor een dergelijke sensibilisering dienen te zijn, en de boodschap die dient gebruikt te worden om deze doelgroepen te bereiken. Uit dit onderzoek is gebleken dat alle geïnterviewden het erover eens waren dat ICT deel uitmaakt van het dagelijkse leven en dat het voor de toekomst van Vlaanderen van het allergrootste belang is dat de ganse bevolking leert ICT integreren in zijn of haar dagelijkse leven. De verwachtingen hierbij t.o.v. de overheid zijn groot. Zo wensen de geïnterviewden inspanningen op het gebied van de vrije toegang tot de nodige ICT infrastructuur, het garanderen van een recht op levenslang leren (i.h.b. ICT bijscholing) en specifieke ondersteuning voor de kwetsbare groepen in de samenleving. De huidige ontgoocheling rond de nieuwe economie zorgt er volgens de geïnterviewden voor dat heel veel bedrijven de noodzakelijke ICT modernisering nog even uitstellen en hierdoor de boot dreigen te missen, en algemeen wordt ervaren dat Vlaanderen een hele achterstand heeft in te lopen, o.a. door het ontbreken van een geïntegreerd ICT actieplan.

Uit het onderzoek is ook gebleken dat een aantal groepen bevoorrechte deelnemers zijn aan de informatiesamenleving: *schoolgaande kinderen en jongeren*, die via de school of thuis van jongsaf aan geïntroduceerd zijn in de wereld van de ICT en hiermee spelenderwijs omgaan, *werknemers* (middenkader en uitvoerend personeel), die via het bedrijf beroepsmatig met ICT in contact komen, *middelgrote en grote bedrijven*, en de *steden en gemeenten*. Een aantal andere groepen daarentegen neemt nog niet of niet voldoende deel aan de informatiesamenleving: *de leerkrachten*, die ondanks de vele inspanningen die reeds gebeurd zijn nog steeds niet ICT-vaardig zijn, *KMO's en zelfstandigen*, die door hun gebrek aan knowhow, de angst voor verkeerde investeringen, de afwezigheid van voor hen nuttige ICT toepassingen of diensten, aarzelen om resoluut de ICT kaart te trekken, *'computer-onkundigen'*, hoofdzakelijk laaggeschoold, vrouw en kansarm, maar ook de actieve veertigers, vaak hogergeschoold, die de ICT revolutie net gemist hebben, en de *senioren*, die geïnteresseerd zijn in de contact- en vermaaksmogelijkheden van ICT, maar niemand vinden die hen hierin kan begeleiden.

Internetstatistieken Vlaanderen

In dit lopend onderzoek, gestart in april 2001, wordt getracht om betrouwbare internetstatistieken voor Vlaanderen te ontwikkelen. Hierbij wordt geprobeerd de totale populatie in kaart te brengen: zowel het internet gebruik thuis (privé-gebruik), als het professioneel gebruik. Dit laatste behelst alle domeinen: overheid, onderwijs en onderzoek, gebruik door zelfstandigen en gebruik in bedrijven, non-profit organisaties, instellingen, ... Uit het eerste meetmoment in mei 2001 (resultaten opgeleverd begin juli 2001) blijkt dat 40% van de Vlaamse volwassen bevolking in de laatste 6 maand een PC heeft gebruikt of ruim 1,8 miljoen personen. Ruim 7 op 10 van hen (72%) heeft ook in de laatste 6 maand gebruik gemaakt van internet, wat neerkomt op 29% van de volwassen populatie of bijna 1,4 miljoen Vlamingen. Hierbij is het interessant om op te merken dat de PC penetratie in de gezinnen 46% bedraagt, dus hoger ligt dan het gebruik van PC's bij volwassenen, wat het belang onderstreept van de jeugd bij het in gebruik nemen van een PC in het gezin. Hetzelfde geldt voor het gebruik van internet: 29% van de gezinnen (of ongeveer 680.000) heeft een internet aansluiting. Wat betreft professioneel gebruik is er bij de Vlaamse vestigingen (zelfstandigen, vrije beroepen en werkgevers) een belangrijk onderscheid tussen vestigingen met 5 werknemers of meer, die op een enkele uitzondering na allemaal computers in gebruik hebben en de kleine vestigingen met geen of maximaal 4 werknemers waar ruim 1 op 5 dat niet heeft. In een professionele omgeving is er in 58% van de vestigingen een internet aansluiting en die wordt gemiddeld gebruikt door ruim 3 personen, wat neerkomt op zowat 780.000 werknemers in Vlaamse vestigingen die gebruik maken van het internet. Enkele opmerkelijke resultaten uit het onderzoek zijn verder nog dat op het gebied van leeftijd vooral de grens van 50 jaar belangrijk is, omdat daaronder ruim 60% en daarboven minder dan de helft van de bevolking een PC gebruikt, dat de werkende bevolking bijna 3 keer meer (61%) een PC gebruikt dan de niet-werkende bevolking (23%) en bedienden meer dan dubbel (73%) zoveel een PC gebruiken dan arbeiders (34%), en tenslotte dat slechts 8% van de volwassen bevolking het afgelopen jaar een computercursus gevolgd heeft.

Uit het tweede meetmoment in november 2001 (resultaten opgeleverd in februari 2002) blijkt dat het individueel PC gebruik van de Vlaamse volwassen bevolking in de tussenliggende periode met zowat 2% toegenomen is tot 42%. Ook het internetgebruik neemt meer en meer toe met een stijging van 3% tot bijna 32%. Dit betekent dat bijna 1,5 miljoen volwassen Vlamingen vandaag het internet gebruiken. Het gebruik van PC's en internet in de gezinnen neemt evenredig toe: de PC penetratie in de gezinnen bedraagt nu 48% (+2%). Hetzelfde geldt voor het gebruik van internet: 31% (+2%) van de gezinnen (of ongeveer 750.000) heeft in november 2001 een internet aansluiting. Ook binnen de bedrijfswereld stijgt het gebruik van computers (er blijven nog steeds 5% - vooral kleine vestigingen - die geen computers op het bedrijf hebben). De penetratie van internetgebruik bij de werkgevers stijgt van 74% naar 77%.

Haalbaarheidsstudie ICT Monitor

In opdracht van het IWT hebben de onderzoeksinstituten Infonomics en Merit (beide verbonden aan de Universiteit van Maastricht) een haalbaarheidsstudie uitgevoerd, opgestart in juli 2001 en opgeleverd in februari 2002, omtrent het opzetten van een ICT Monitor voor Vlaanderen. Vanuit de vaststelling dat door verschillende Vlaamse instanties reeds aanzienlijke inspanningen worden gedaan om achtergrondkennis over ICT te verwerven voor beleidsondersteuning en dat in de toekomst op regelmatige basis ICT evaluaties en voortgangsrapporten door beleidsinstanties zullen worden gevraagd, zou een ICT Monitor ertoe bijdragen dat deze inspanningen beter georganiseerd en versterkt worden, door te zorgen voor continuïteit in het ter beschikking stellen van basisinformatie omtrent ICT en het gericht bijhouden van de gepaste ICT indicatoren. Het doel van de haalbaarheidsstudie was dan ook een inventaris op te stellen van de bestaande of nog in ontwikkeling zijnde ICT indicatoren (die zowel op Vlaams als op federaal, Europees en internationaal niveau in gebruik zijn), na te gaan in hoeverre deze indicatoren kunnen gebruikt worden in het kader van een ICT Monitor, en een praktisch model te ontwikkelen aangaande de inhoud, de organisatievorm en de concrete realisatie van een Vlaamse ICT Monitor. Uit de studie bleek duidelijk dat een ICT Monitor inderdaad een nuttig werkinstrument kan zijn om een accuraat beeld te krijgen van de ICT situatie in Vlaanderen, maar dat de grootste uitdaging erin bestaat om een zo goed mogelijke lijst van relevante Vlaamse ICT indicatoren op te stellen.

3 Krachtlijnen en strategische opties

Mede op basis van de onder punt 2 geschetste situatie en als antwoord op de conclusies en de aanbevelingen van de uitgevoerde studies stelt de Stuurgroep Informatiemaatschappij in deze nota een aantal strategische opties voor, die vallen onder een aantal krachtlijnen, die op hun beurt kunnen gebundeld worden onder 4 hoofdkrachtlijnen. Bij het vastleggen van deze 9 krachtlijnen werd eveneens gekeken naar de krachtlijnen van andere, vergelijkbare informatiemaatschappij-actieplannen van de landen die ons omringen of die een duidelijke voorttrekkersrol spelen op dit gebied (zie bijlage C).

De 4 hoofdkrachtlijnen zijn:

- 1. hoogwaardige en toegankelijke infrastructuur;**
- 2. investeren in mensen en vaardigheden;**
  - a. leren in de kennismaatschappij;
  - b. werken in de kennismaatschappij;
  - c. leven in de kennismaatschappij;
- 3. stimuleren en versterken van het digitale Vlaanderen;**
  - a. open en interactieve overheid (e-government);
  - b. uitbouw ICT-basis van het economische weefsel;
    - i. ICT gebruik binnen de bedrijven;
    - ii. ICT onderzoek en ontwikkeling;
    - iii. ICT industrie: starters en doorgroeiers;
- 4. inclusieve en democratische informatiesamenleving.**

De eerste 3 hoofdkrachtlijnen sluiten aan bij de 3 gelijkaardige krachtlijnen "Een goedkoper, sneller, veilig Internet", "Investeren in mensen en vaardigheden" en "Stimuleren van Internetgebruik" van het eEurope 2002 actieplan, maar gaan verder door niet enkel het Internet in overweging te nemen, maar alle mogelijke ICT en nieuwe media technologieën. De 4^e hoofdkrachtlijn is een bijkomende krachtlijn en vormt een bijzonder aandachtspunt binnen het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen. Op deze manier wenst de Vlaamse regering het ontstaan van een digitale kloof te vermijden en mogelijke sociale uitsluiting actief te bestrijden.

3.1 Hoogwaardige en toegankelijke infrastructuur

- Stimuleren van een open en competitieve telecommunicatiemarkt in Vlaanderen, waarbinnen optimaal gebruikgemaakt wordt van de huidig beschikbare en toekomstige met elkaar concurrerende (breedband) netwerken, met name: de kabel, de koperdraad en de verschillende mobiele netwerken.
- Aan iedereen de mogelijkheid verschaffen om toegang te krijgen tot deze infrastructuur via een waaier aan toegangstoestellen en toegangsmodaliteiten.

3.2 Investeren in mensen en vaardigheden

3.2.1 Leren in de kennismaatschappij

- Verhogen van het aantal mensen die over voldoende basiskennis en ervaring in ICT gebruik beschikken om vol vertrouwen gebruik te maken van ICT diensten en producten. Bovendien kan het onderwijs mogelijkheden bieden voor jongeren die thuis geen toegang hebben tot ICT. Aangezien alle jongeren leerplichtonderwijs doorlopen is dit de uitgelezen plaats om kansenongelijkheid aan te pakken en de digitale kloof tegen te gaan.
- De mensen overtuigen van het nut en de noodzaak om via levenslang en levensbreed leren m.b.v. ICT middelen bij te dragen tot hun ontplooiing in hun beroepsleven en hun verrijking als persoon.
- Stimuleren van de vernieuwing en -doelgroepverbreding in het onderwijs- en opleidingsmidden door het gebruik van ICT, in het bijzonder door de nadruk te leggen op het gebruik van ICT als een ondersteunend leerhulpmiddel.
- Scholen voldoende ondersteuning bieden om zich om te vormen tot open leercentra. Ze kunnen hun ICT-infrastructureur ter beschikking stellen en elektronische leeromgevingen creëren en gebruiken.

3.2.2 Werken in de kennismaatschappij

- Het bewerkstelligen van een goed opgeleide en breed inzetbare beroepsbevolking, met specifieke aandacht voor ICT competenties.
- Het realiseren van een efficiënt arbeidsmarktbeleid met behulp van ICT-tools.
- Creëren van een cultuur van lerende ondernemingen in Vlaanderen.
- Een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verwezenlijken. Onderwijs en beroeps-wereld hebben een gedeelde verantwoordelijkheid om jongeren op de arbeidsmarkt voor te bereiden en in te staan voor de nodige bij- en omscholing in het kader van levenslang leren.
- De digitale kloof dichten door de (actieve) bevolking te voorzien van ICT (basis)vaardigheden.

3.2.3 Leven in de kennismaatschappij

- Beschikbaar maken van elektronische inhoud die aangepast is aan de behoeften van de gebruikers en gemakkelijk toegankelijk is, via toegangstoestellen die waar nodig specifiek aangepast zijn aan de beperkingen van de gebruiker.
- Ontsluiten in digitale vorm van de bestaande cultuurdragers (in brede zin) en toegankelijker maken van de bestaande cultuurinstellingen.
- Gebruikmaken van nieuwe ICT technologieën om bij te dragen tot een duurzame mobiliteit.
- Maatregelen operationaliseren om te beschermen tegen het ongewenst gebruik van de technieken van de informatiesnelweg in brede zin (bescherming kwetsbare groepen, privacy,...).

3.3 Stimuleren en versterken van het digitale Vlaanderen

3.3.1 Open en interactieve overheid (e-government)

- Uitbouwen van een volwaardige e-government dienstverlening en aanbieden van vereenvoudigde on-line administratieve procedures voor burgers, bedrijven, instellingen en verenigingen.
- Bij de uitbouw van de e-government dienstverlening krijgt de klant (dwz. elke burger, bedrijf, instelling of vereniging die een snelle, kwalitatieve elektronische dienstverlening verlangt van de overheid) een centrale plaats.
- Om een eenvoudig toegankelijke, aanspreekbare, interactieve elektronische overheid uit te bouwen zal het nodige e-government draagvlak gecreeërd worden bij alle medewerkers van de Vlaamse overheid en bij de lokale besturen door voortdurende sensibilisering, het vormen van competentie netwerken en het stimuleren van een "lerende organisatie".
- Om tot een volwaardige transactionele e-government dienstverlening te komen dienen de interne processen gestroomlijnd en de interne systemen geïntegreerd te worden. Daartoe zal de nadruk liggen op het verbeteren/aanpassen van de "back-office" dmv. een performant elektronisch dossieropvolgingssysteem, een goedgestructureerde gegevensarchitectuur en gegevensbeheer, en ver doorgedreven workflow toepassingen. Daarnaast zullen intergouvernementeel afspraken gemaakt worden omtrent gegevensuitwisselingsformaten, systeemconnectiviteit en beveiliging.

3.3.2 Uitbouw ICT-basis van het economische weefsel

3.3.2.1 ICT gebruik binnen de bedrijven

- Stimuleren van de opname en het succesvol gebruik van ICT door de Vlaamse bedrijven, in het bijzonder K(M)O's.
- Stimuleren van het innovatief gebruik van ICT in cruciale sectoren van de Vlaamse economie.
- Aanpakken van de tekorten op de ICT arbeidsmarkt die de Vlaamse bedrijven verhinderen van vernieuwende ICT projecten uit te voeren.
- Stimuleren van het gebruik van nieuwe vormen van e-commerce en e-business door het nemen van vertrouwenswekkende maatregelen.

3.3.2.2 ICT onderzoek en ontwikkeling

- Opzetten van de nodige nieuwe (onderzoeks)structuren ter versteviging van de bestaande ICT sterktes.
- Bevorderen van de samenwerking tussen de verschillende Vlaamse ICT competentie centra.
- Versnellen van de uitwisseling van informatie over de resultaten van Vlaams ICT onderzoek en ontwikkeling.

3.3.2.3 ICT industrie: starters en doorgroeiërs

- Versterken van de vestigingsvoordelen van Vlaanderen als ICT locatie en verbeteren van het internationaal imago van Vlaanderen als ICT voedingsbodem.
- Maximaliseren van het jobcreatie-potentieel van de ICT industrie door Vlaanderen te positioneren als ideaal proefterrein voor het ontwikkelen en uittesten van nieuwe ICT diensten en producten.

3.4 Inclusieve en democratische informatiesamenleving

- Verhogen van de (interactieve) toegankelijkheid van overheidsinformatie, waarbij in het bijzonder rekening gehouden wordt met de specifieke verwachtingen van kwetsbare groepen.
- Verhogen van de actieve betrokkenheid van de zogenaamde 'civil society' (beleidsparticipatie) door het uitbouwen van virtuele gemeenschappen ("communities") van belanghebbenden.
- Interactief elektronisch communiceren met de burgers, bedrijven, instellingen en verenigingen over de impact van verschillende mogelijke beleidsbeslissingen, om hen zo actiever deel te laten nemen aan de beleidsprocessen.
- De publieke en private sector er toe aanzetten om in onderlinge samenwerking ICT intensiever te benutten bij het oplossen van maatschappelijke problemen.

4 Succesversterkende inspanningen

4.1 Meten en monitoren

Om het succes van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen te kunnen meten zullen de nodige instrumenten ontwikkeld worden om op systematische basis de digitale hartslag van Vlaanderen te meten en monitoren. Daarom zal overgegaan worden tot het opzetten van een ICT Monitor, belast met de monitoring van ICT indicatoren in Vlaanderen in functie van de eFI@nders beleidsdoelstellingen en met het bijhouden van een continu up-to-date gehouden inventaris van door de overheid ondernomen acties en initiatieven.

4.2 Communicatie en sensibilisering

Ter omkadering van de verschillende acties en initiatieven voorzien in het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen zullen op doorlopende basis sensibiliseringscampagnes opgezet worden die tot doel hebben de mensen in Vlaanderen ervan te overtuigen dat zij via een beter en effectiever gebruik van ICT zowel hun persoonlijk, hun sociaal als hun beroepsleven kunnen verbeteren. Daarnaast zal de Vlaamse burger bewust gemaakt te worden van de inspanningen die de Vlaamse overheid in al haar geledingen levert om haar elektronische dienstverlening naar de burger te verbeteren. Ter lancering van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen zal een algemeen-sensibiliserende "H@llo Vlaanderen!" campagne opgezet worden. Hierop aansluitend kunnen specifieke campagnes (die kaderen binnen de eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen doelstellingen) opgezet worden door de functioneel bevoegde minister.

4.3 Samenwerking met andere bestuursniveau's

Europees en internationaal

Vermits Vlaanderen met het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen bewust aansluiting zoekt bij de doelstellingen van eEurope 2002 zal er voor gezorgd worden dat Vlaanderen een stem heeft binnen alle acties en initiatieven die op dit vlak binnen Europa genomen worden. Zo zal een Vlaamse vertegenwoordiging gestuurd worden naar de relevante vergaderingen van de verschillende programma's die in het kader van eEurope lopen (eContent, IDA, IST programma, ...), met als doel daar de Vlaamse belangen op de gepaste manier te verdedigen. Op internationaal vlak zullen alle relevante ontwikkelingen op het gebied van ICT opgevolgd worden binnen de daartoe gepaste overlegorganen.

Op 23 en 24 maart 2000 nam de Europese Raad van Lissabon een algemene strategie aan om van Europa tegen 2010 “de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld” te maken, die in staat is tot “duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang”. Op 28 april 2000 onderschreef de Vlaamse regering de conclusies van Lissabon en werd vastgelegd dat Vlaanderen de nodige acties zal ondernemen om de besluiten binnen de aangeduide tijdschema te kunnen realiseren. In het kader van eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen zal ieder jaar nagegaan worden hoe ICT technologieën het best kunnen ingezet worden om de ambitieuze Lissabon doelstellingen te halen.

Federaal

De nieuwe ICT technologieën bieden de mogelijkheid om, mits goed uitgewerkte samenwerkingsverbanden, in de dienstverlening één virtuele overheid te realiseren zonder aan de opsplitsing van bevoegdheden te raken. Daarom is een akkoord gesloten tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen om deze samenwerking te waarborgen. In dat samenwerkingsakkoord verbinden alle partijen zich tot het aanbieden van e-governmentdiensten op een gecoördineerde wijze, en waarborgen ze dat de burgers en ondernemingen voor het gebruik van al deze diensten dezelfde hulpmiddelen (unieke identificatiesleutel, elektronische identiteitskaart met een elektronische handtekening, ...) kunnen gebruiken.

Provincies, steden en gemeenten

Met het uitwerken van het geïntegreerd overheidsloket streeft de Vlaamse regering naar een fundamentele verandering in de wijze waarop de overheid de burger tegemoet treedt. De kernwoorden zijn geïntegreerde dienstverlening, klantgericht en vraaggedreven. Niet langer iedere overheidsorganisatie zijn eigen alleenstaand loket geven, maar streven naar één loket waarachter verschillende instanties samenwerken. De dienstverlening wordt ingericht op basis van de vraagpatronen van burger, bedrijf, instelling en vereniging en is niet meer louter aanbodgedreven. Dit streven moet een voorbeeld worden van nieuwe vormen van samenwerking door technologische ontwikkelingen.

Deze samenwerking met de federale overheid en de lokale besturen zal geconcretiseerd worden onder de vorm van een aantal ondersteunende projecten.

Brussel

Met betrekking tot alle door de diverse ministers/administraties overwogen acties en initiatieven moet de toepasbaarheid op de Brusselse context in het bijzonder in het oog gehouden worden. In het bijzonder kan worden bekeken in welke mate het instrument Digitaal Brussel, op dit ogenblik zowel inhoudelijk als financieel een initiatief van uitsluitend de VGC, door de Vlaamse gemeenschap als een instrument hiertoe kan worden gehanteerd.

4.4 Ondersteuning van de werking van eFI@nders

Het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen is een bevoegdheidsoverspannend initiatief. In haar beslissing van 13 juli 2001 heeft de Vlaamse regering bevestigd dat de realisatie van het Digitaal Actieplan Vlaanderen moet aanzien worden als een item van transversale beleidsvoering. In het licht hiervan moeten een aantal opdrachten ter ondersteuning van de realisatie en de werking van eFI@nders op overkoepelende wijze worden aangepakt, eerder dan voor ieder eFI@nders actie of initiatief afzonderlijk. Het betreft voornamelijk taken van kennisopbouw en -verspreiding, coördinatie en beleidsadvisering. Ter illustratie: onder kennisverspreiding kan bijvoorbeeld verstaan worden het verspreiden van “best practices” ervaring wat betreft de uitvoering van eFI@nders projecten, onder beleidsadvisering kan bijvoorbeeld verstaan worden de afhandeling van vragen omtrent bepaalde juridische aspecten van eFI@nders. Deze coördinatierol en de bijbehorende opdrachten worden ondersteund en/of opgenomen door de Cel Media-innovatie (of haar opvolger in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid).

Daarnaast is er nog het Strategisch Digitaal Forum, onder voorzitterschap van de minister-president van de Vlaamse regering, dat optreedt als beleidsadviserend instrument van de Vlaamse regering inzake eFI@nders. Dit Forum bestaat uit eminente vertegenwoordigers uit het ICT-landschap die hetzij manifeste field-experts, hetzij dragers van visionaire, strategische inzichten zijn, en die het beleid adviseren om te kunnen anticiperen op de ontwikkelingen in de samenleving die geïnitieerd en gestimuleerd worden door de mogelijkheden van de informatie- en communicatietechnologie. Daartoe wordt het Forum bijgestaan door expertenwerkgroepen, tijdelijke ad-hoc technische werkgroepen die opgericht worden voor een welbepaalde opdracht, binnen een welbepaald tijds kader.

5 Genereren van de nodige dynamiek en betrokkenheid

In deze nota wordt bij elke krachtlijn verduidelijkt welke de strategische opties zijn die de Vlaamse regering binnen die krachtlijn wenst te nemen, om zo goed mogelijk in te spelen op de uitdagingen en opportuniteiten waarmee Vlaanderen geconfronteerd wordt in haar poging om uit te groeien tot een leider op wereldvlak in de nieuwe kenniseconomie en de informatiesamenleving. eFI@nders heeft de ambitie een raamwerk te creëren dat toelaat van snel en flexibel in te spelen op de snel wijzigende uitdagingen van de informatiemaatschappij. Vandaar dat naast de voor meerdere jaren geldende strategische opties elk jaar ook een concreet actieplan komt waarin bij elke eFI@nders krachtlijn en succesversterkende inspanning wordt vermeld welke de concrete doelstellingen zijn die men ditmaal wenst te bereiken, met de daarbijbehorende acties en initiatieven. Bedoeling is dat deze concrete doelstellingen ieder jaar waar nodig aangepast en uitgebreid worden, om aldus steeds optimaal in te spelen op de allerlaatste ontwikkelingen in de ICT technologie en de economie, en in de samenleving in zijn geheel. Deze manier van werken dient te garanderen dat het eFI@nders initiatief de nodige blijvende en “doordringende” dynamiek ontwikkelt. Daarom wordt voorgesteld het jaarlijkse actieplan te koppelen aan de begrotingsdynamiek.

Bereiken van de vereiste betrokkenheid

De verschillende Vlaamse ministers worden aangemoedigd om in overleg met hun collega's binnen de Vlaamse Regering, in respect voor ieders bevoegdheden en binnen de eigen invulling van het eigen bevoegdheidsdomein, acties en initiatieven te ontwikkelen die duidelijk inspelen op de strategische opties van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen en bijdragen tot de verwezenlijking van de bijbehorende concrete doelstellingen. De verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de verschillende ministers wordt verduidelijkt in bijlage A. Iedere minister die afzonderlijk of in samenwerking met andere ministers een eFI@nders actie of initiatief onderneemt zal duidelijk maken hoe deze actie of dit initiatief aansluit bij één of meerdere van de strategische opties vastgelegd binnen de krachtlijnen van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen, en zal tevens aantonen hoe dit initiatief tot het verwezenlijken van één of meerdere bijbehorende concrete doelstellingen bijdraagt. Zo kan het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen uitgroeien tot de leidraad voor de ganse Vlaamse regering bij haar inspanningen om op gezamenlijke en gecoördineerde wijze Vlaanderen te laten uitgroeien tot een kenniseconomie en informatiesamenleving van wereldklasse.

6 Budgettaire impact

Met het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen wenst de Vlaamse regering het algemeen kader te bepalen waarbinnen elke Vlaamse minister voor zijn of haar bevoegdheidsdomeinen acties zal ondernemen om de overgang van de Vlaamse samenleving naar een informatiesamenleving optimaal te laten verlopen. Dit kader wordt op de eerste plaats gevormd door de strategische opties die voor elk van de krachtlijnen vooropgesteld worden.

De concrete realisatie van deze overgang naar een informatiesamenleving zal verlopen volgens een stramien van vooropgestelde doelstellingen met hieraan gekoppelde streefdata voor realisatie van de betrokken doelstellingen. Om de vooropgezette doelstellingen te bereiken zullen concrete acties uitgevoerd worden. Elk van deze acties hoort thuis binnen één of meerdere specifiek(e) bevoegdheidsdomein(en) en zal door de bevoegde Vlaamse minister(s) uitgevoerd worden. Vooropgestelde doelstellingen en concrete acties maken telkenmale het voorwerp uit van een jaarlijkse invulling, die direct aan de jaarlijkse begrotingen gekoppeld is. Als zodanig kunnen opgenomen acties, die budgettaire implicaties hebben, slechts uitgevoerd worden, rekening houdend met het normale beslissingsproces, indien hiervoor door de bevoegde minister in de begroting van het betrokken jaar de nodige budgettaire ruimte voorzien is.

7 Weerslag van het voorstel op de lokale besturen

De acties en initiatieven die zullen genomen worden in het kader van het Digitaal Actieplan Vlaanderen zullen ongetwijfeld een weerslag hebben op de werking van de lokale besturen. Vermits het Digitaal Actieplan Vlaanderen enkel het algemeen kader bepaalt waarbinnen deze acties en initiatieven zullen plaatshebben is het pas bij het uitvoeren van deze acties en initiatieven dat de exacte weerslag hiervan door de bevoegde Vlaamse minister(s) kan ingeschat worden.

Bij het opzetten van iedere actie of initiatief, die een budgettaire implicatie heeft, zal de betrokken Vlaamse minister(s) telkenmale nagaan wat de mogelijke weerslag hiervan is op het bestuur of de financiën van de gemeenten, de OCMW's, de intercommunales of de provincies. In het bijzonder bij het opzetten van acties en initiatieven op het vlak van e-government, waar de waarschijnlijkheid van een aanzienlijke impact het grootst is, zal in de eventuele begeleidende nota's aan de Vlaamse regering de nodige aandacht besteed worden aan deze impact.

8 Voorstel van beslissing

De Vlaamse regering neemt kennis van deze nota en haar bijlagen en beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan deze nota, de hierin opgenomen krachtlijnen en succesversterkende inspanningen, en de hierin geformuleerde strategische opties;
2. haar goedkeuring te hechten aan de verdeling van de betrokkenheid zoals weergegeven in bijlage A bij deze nota;
3. de bevoegde ministers te belasten met de verdere uitwerking van de acties en initiatieven, binnen hun respectieve beleidsdomeinen en binnen de beschikbare budgettaire ruimte, die aansluiten bij de strategische opties vastgelegd binnen de krachtlijnen van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen;
4. de Stuurgroep Informatiemaatschappij te belasten met:
  - 4.1. de jaarlijkse rapportage over de verwezenlijkingen in het kader van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen, en het jaarlijks uitvoeren van een evaluatie van de strategische opties van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen,
  - 4.2. het jaarlijks opstellen van een nieuw eFI@nders jaarplan, waarin telkens gerapporteerd wordt over de vooruitgang die er sinds het voorgaande jaarplan geboekt is;
5. de minister bevoegd voor het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid en het mediabeleid, in samenspraak met de mede-coördinerende ministers (de minister-president van de Vlaamse regering en de minister bevoegd voor het informatie- en communicatietechnologiebeleid in het ministerie van de Vlaamse gemeenschap), te belasten met de verdere uitvoering van deze beslissing.

Dirk VAN MECHELEN

Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening

Bijlage A: Verdeling van de betrokkenheid bij de krachtlijnen

Deze bijlage geeft een overzicht van in welke mate de verschillende Vlaamse ministers betrokken (zullen) zijn bij de uitwerking van de krachtlijnen en de succesversterkende inspanningen van het eFI@nders – Digitaal Actieplan Vlaanderen.

Krachtlijn	Coördinator(en)	Trekker(s)	Betrokkene(n)
Hoogwaardige en toegankelijke infrastructuur	Dirk Van Mechelen	Steve Stevaert	Renaat Landuyt Marleen Vanderpoorten
Leren in de kennismaatschappij	Marleen Vanderpoorten	Jaak Gabriëls Renaat Landuyt	Bert Anciaux Mieke Vogels
Werken in de kennismaatschappij	Renaat Landuyt	Jaak Gabriëls	Marleen Vanderpoorten
Leven in de kennismaatschappij	Mieke Vogels	Steve Stevaert Bert Anciaux	Vera Dua
Open en interactieve overheid (e-government)	Patrick Dewael	alle ministers	
ICT gebruik binnen de bedrijven	Jaak Gabriëls		Renaat Landuyt Vera Dua
ICT onderzoek en ontwikkeling	Dirk Van Mechelen	Marleen Vanderpoorten	
ICT industrie: starters en doorgroeiers	Jaak Gabriëls		
Inclusieve en democratische informatiesamenleving	Patrick Dewael	alle ministers	
Succesversterkende inspanning	Coördinator(en)	Trekker(s)	Betrokkene(n)
Metten en monitoren	Steve Stevaert	Dirk Van Mechelen Marleen Vanderpoorten	
Communicatie en sensibilisering	Patrick Dewael	alle ministers	
Samenwerking met andere bestuursniveau's	Patrick Dewael	Paul Van Grembergen Bert Anciaux	alle ministers
Ondersteuning van de werking van eFI@nders	Dirk Van Mechelen		
Algemene coördinatie: Ministerieel comité voor de informatiemaatschappij (Patrick Dewael, Dirk Van Mechelen, Paul Van Grembergen)			

Coördinator: behoudt het overzicht van het volledige actiegebied en stimuleert de trekkers en betrokkenen om zich actief in te zetten. Een coördinator kan ook een trekker zijn.

Trekker: is verantwoordelijk voor één of meerdere belangrijke concrete projecten binnen het actiegebied.

Betrokkene: is betrokken bij het welslagen van de projecten binnen het actiegebied, voor zover zijn/haar bevoegdheid hierbij complementair kan werken.

Bijlage B: Bibliografie

Deze bijlage geeft een overzicht van de Vlaamse en buitenlandse documenten die gebruikt werden als inspiratiebron bij het opstellen van deze nota, naast de vooraanvermelde onafhankelijke studies.

Vlaamse documenten

- **Kleurennota**
Vlaamse regering
- **Beleidsnota 2000-2004 "Media"**
Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media
- **Beleidsnota 2000-2004 "Economie"**
Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media
- **Thematisch cahier "Reizen door de toekomst"**
Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme
- **Beleidsnota 2000-2004 "Onderwijs en Vorming"**
Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming
- **Beleidsnota 2000-2004 "Wetenschaps- en Technologiebeleid"**
Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming
Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media

Buitenlandse documenten

- **EU "eEurope 2002" actieplan**
http://europa.eu.int/information_society/eeurope/action_plan/actionplantext/index_en.htm
- **EU "eEurope+ 2003" actieplan**
http://europa.eu.int/information_society/international/candidate_countries/action_plan/index_en.htm
- **EU "eLearning" actieplan**
<http://europa.eu.int/comm/education/elearning/>
- **EU "eContent" programma**
http://europa.eu.int/comm/information_society/econtent
- **EU "Safer Internet" actieplan**
<http://www.saferinternet.org/>
- **UK "UK Online" actieplan**
<http://www.e-envoy.gov.uk/ukonline/progress/anrep1/default.htm>
- **UK "Wales Information Society" actieplan**
<http://www.wis.org.uk/english/>
- **UK "e-Government Interoperability Framework"**
<http://www.govtalk.gov.uk/>
- **NL "De digitale delta: E-europe voorbij"**
<http://www.ez.nl/publicaties/pdfs/05R114.pdf>
- **NL "Concurreren met ICT Competenties"**
<http://www.ez.nl/publicaties/pdfs/01I02.pdf>
- **NL "Actieprogramma elektronische overheid"**
<http://www.minbzk.nl/e-overheid/>
- **AU "Strategic Framework For The Information Economy" actieplannen**
http://www.noie.gov.au/projects/information_economy/strategic_framework/May2000_update.htm
- **DE "Digitale Spaltung in Deutschland"**
<http://www.initiatived21.de/news/disp.pdf>

Bijlage C: Buitenlandse informatiemaatschappij actieplannen

Deze bijlage bevat de krachtlijnen van een aantal belangrijke buitenlandse informatiemaatschappij actieplannen, die gediend hebben als vergelijkingspunt en inspiratiebron bij het bepalen van de krachtlijnen van het eFI@nders - Digitaal Actieplan Vlaanderen.

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Nederland.....	17
Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Verenigd Koninkrijk	18
Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Frankrijk.....	20
Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Duitsland	21
Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Noorwegen	22
Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Finland.....	23
Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Hong Kong	24
Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Singapore	25

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Nederland

Document: "De kenniseconomie in zicht"

- 1. Een informatiemaatschappij voor iedereen**
het tot stand brengen van adequate 'framework conditions' voor de informatiesamenleving
- 2. Kennisdynamiek in de moderne economie:
naar een excellent onderzoek- en innovatieklimaat**
het inspelen op de kennisdynamiek van de moderne economie via een excellente onderzoeks-
infrastructuur en innovatieklimaat
- 3. Vernieuwend ondernemerschap en dynamische markten**
het bevorderen van een aantrekkelijk klimaat voor vernieuwend ondernemerschap en van
dynamische en nieuwe markten
- 4. Een goed opgeleide en breed inzetbare beroepsbevolking**
het bewerkstelligen van een goed opgeleide en breed inzetbare beroepsbevolking door middel
van een aantrekkelijk 'human-capitalklimaat'
- 5. Moderniseren verzorgingsstaat en bestrijden sociale uitsluiting**
het moderniseren van de verzorgingsstaat en het bestrijden van sociale uitsluiting

(Herformulering van de eEurope 2002 doelstellingen, in hun eigen woorden: "Deze vijf thema's geven een handzame groepering van het veel grotere aantal thema's dat in de Lissabon-conclusies werd onderscheiden.")

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Verenigd Koninkrijk

*Document: "UK Online Action Plan"
(On line actieplan VK)*

1. Moderne markten

- De concurrentie doen toenemen op de markt voor Internettoegang
- Een nieuw kader doen tot stand komen inzake regelgeving van de naar elkaar toegroeiende markten van de telecommunicatie en het omroepbestel
- Alle overblijvende regelgevende en wettelijke hinderpalen die elektronische manieren van werken in de weg staan, identificeren en wegwerken
- Samen met internationale partners maatregelen nemen om een efficiënt en lichtvoetig wereldwijd kader voor e-commerce te ontwikkelen

2. Vertrouwensvolle mensen

- Een pakket maatregelen implementeren om de toegang tot het Internet thuis, op het werk en in de gemeenschap te verbeteren
- Vaardigheden inzake Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) inplanten in het onderwijssysteem en dit doortrekken naar levenslang leren toe
- Samenwerken met de industrie om te zorgen voor een veilige en zekere omgeving voor e-commerce en om mensen te helpen vertrouwen in het Internet te krijgen
- Bijdragen tot het verhogen van de motivatie van de mensen om toegang te zoeken tot het Internet, door het opvoeren van de hoeveelheid en de kwaliteit van maatschappelijke inhoud

3. Succesvolle ondernemingen

- 25 miljoen £ bijkomende investeringen doen over een periode van drie jaar om kleine ondernemingen te helpen bij het exploiteren van de mogelijkheden van ICT
- De industrie steunen bij het verbeteren van de competitiviteit, via e-business technologieën en processen

4. De overheid on line

- Alle overheidsdiensten on line krijgen
- Doelstellingen stimuleren zoals on line aankopen (e-procurement) en on line uitschrijven van aanbestedingen (e-tendering)
- Een kennisbeheersysteem implementeren over verschillende overheden heen
- Stimuleren van de participatie van de burgers in de democratie, als onderdeel van de Britse portaalsite voor de burgers
- Het gebruik stimuleren van authenticatiediensten, zowel voor diensten inzake elektronische overheid (e-government) als binnen de overheid zelf

5. Aanbod van wereldklasse

- Een strategie implementeren om van het Verenigd Koninkrijk het leidinggevende land te maken inzake aanbod van hoogstaande informatietechnologische vaardigheden, rekening houdend met de aanbevelingen uit 'Skills for the Information Age' (Vaardigheden voor het Informatietijdperk)
- Investeren in toonaangevende e-wetenschappen
- De overdracht van informatietechnologische kennis bevorderen
- Een actieplan uitvoeren voor de groei van de sector van de digitale inhoud, onder andere via geliberaliseerde toegang tot de overheidsinformatie
- Met de industrie samenwerken om een VK-strategie te ontwikkelen voor 'handel via draadloze communicatie' (m-commerce)

6. E-leiderschap

- Nieuwe mechanismen in werking stellen om initiatieven voor toegang en vaardigheden op nationaal, regionaal en lokaal niveau te coördineren
- De 'UK Online'-campagne verder ontwikkelen en uitvoeren

7. Het succes meten

- Internationale overeenstemming bereiken inzake een gemeenschappelijk kader voor het meten van elektronische handel
- Het meten van elektronische handel in het VK verbeteren
- Een programma implementeren om de netto economische impact van de elektronische handel te bepalen

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Frankrijk

*Document: "Le programme d'action gouvernemental pour la société de l'information"
(Actieplan van de regering voor de informatiemaatschappij)*

- 1. De nieuwe informatie- en communicatietechnologieën in het onderwijs**
  - Een globale educatieve aanpak
  - De onderwijsinstellingen afdoende uitrusten en hen on line brengen
  - Het aanmaken en verspreiden van pedagogische en wetenschappelijke inhoud voor het onderwijs
- 2. Een ambitieuze culturele politiek voor de nieuwe netwerken**
  - Het aanmaken van inhoud en creëren van multimediasdiensten ondersteunen
  - Het Franse culturele patrimonium digitaliseren en culturele gegevens via het internet verspreiden
  - De culturele informatietechnologieën beheersen
  - De internationale aanwezigheid van Frankrijk en de Franssprekende wereld versterken
- 3. De informatietechnologieën ten dienste van de modernisering van de openbare diensten**
  - De toegang van de burgers tot de administratie via het Internet vergemakkelijken
  - De manier waarop de staat functioneert, moderniseren
- 4. De informatietechnologieën, een hulpmiddel van het allergrootste belang voor de ondernemingen**
  - De informatisering van de ondernemingen is een uitdaging van het grootste belang
  - De ontplooiing van de elektronische handel bevorderen
- 5. De uitdaging van de industriële en technologische vernieuwing aangaan**
  - Een globale educatieve aanpak
  - Informatie, een rijkdom en strategische uitdaging
  - Vernieuwing aanmoedigen
  - Een voluntaristische politiek voeren inzake onderzoek
  - Het Franse engagement aangaande de ontwikkeling van Internet bevestigen
  - De Franse voorsprong inzake nieuwe netwerken en nieuwe informatie- en communicatie-technologieën valoriseren
- 6. De opkomst van een efficiënte regelgeving en van een beschermend raamwerk voor de nieuwe informatienetwerken bevorderen**
  - Een regelgeving die aangepast is aan de nieuwe informatienetwerken
  - Een efficiënt en beschermend kader voor de cryptologie
  - De veiligheid van de systemen en van de nationale informatienetwerken waarborgen
  - De opdrachten inzake preventie en repressie aanpassen aan de nieuwe bedreigingen

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Duitsland

*Document: "Aktionsprogramm Innovation und Arbeitsplätze in der Informationsgesellschaft des 21. Jahrhunderts"
(Actieprogramma innovatie en arbeidsplaatsen in de informatiemaatschappij van de 21ste eeuw)*

- 1. De toegang tot de nieuwe media ruimer maken**
- 2. Het gebruik van multimedia bij opleiding bevorderen**
- 3. Het vertrouwen en de veiligheid versterken door een verbeterd wettelijk kader**
- 4. Innovatieve arbeidsplaatsen creëren - nieuwe toepassingen bevorderen**
- 5. Een leidende positie inzake technologie en infrastructuur verwerven**
- 6. Staatkundige modernisering stimuleren**

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Noorwegen

*Document: "eNorway Action Plan 2.0"
(Actieplan 2.0 eNoorwegen)*

Indien we onze doelstelling van een informatie- en kennismaatschappij voor iedereen willen bereiken, dan dienen we in de allereerste plaats zorg te dragen voor drie basisvereisten: toegang - kennis - vertrouwen:

- De overheid zal helpen om ervoor te zorgen dat iedereen **toegang** heeft tot de nieuwe technologie.
- De overheid zal de **kennis** en het begrip van de bevolking opdrijven zodat elk individu in staat zal zijn om de ICT te gebruiken als een hulpmiddel, volgens de eigen noden en wensen.
- De regering zal acties opzetten die het **vertrouwen** doen toenemen. ICT dient veilig te zijn en dient voor allen beschikbaar te zijn - ongeacht het kennisniveau van het individu.

Wij nemen verschillende rollen aan: als individuen, burgers, studenten, werknemers, bedrijfsleiders, of klanten van overheidsdiensten. De vijf hoofdactiedomeinen van het eNorway Plan zijn gebaseerd op die gebruikersrollen:

1. **Individuen, cultuur en het milieu**
2. **Levenslang leren**
3. **Industrie**
4. **Arbeidsdeelnemers**
5. **De overheidssector**

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Finland

*Document: "Finland Towards the Information Society"
(Finland op weg naar de Informatiemaatschappij)*

- 1. Nieuwe informatietechnologie: hulpmiddelen voor de vernieuwing van de Finse maatschappij**
- 2. De informatie-industrie: sleutelsector van de economie**
- 3. Actie ondernemen om expertise inzake nieuwe informatietechnologie te behouden en te versterken**
- 4. Zo veel mogelijk burgers dienen de nieuwe informatietechnologie en de nieuwe diensten te gebruiken**
- 5. De competitiviteit en de kwaliteit van de Finse informatiediensten behouden**

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Hong Kong

*Document: "2001 Hong Kong Digital 21 Strategy: Connecting the World"
(2001 Hong Kong Digitaal 21 Strategie: De wereld verbinden)*

De "2001 Digital 21 Strategy: Connecting the World" wil volop de vruchten plukken van het vroege succes dat Hong Kong heeft geboekt inzake het uitbouwen van een omgeving van wereldklasse voor de informatie-economie. De klemtoon ligt op het promoten van verdere ontwikkelingen inzake de informatie-economie met als doel de totale rijkdom en de economische en sociale bloei van Hong Kong te verbeteren. De strategie bestaat uit vijf sleutelgebieden, waaraan doelstellingen en initiatieven zijn gekoppeld die dienen bereikt te worden:

- 1. De omgeving van wereldformaat inzake elektronische bedrijfsvoering (e-business) in Hong Kong uitbreiden**
door het ontwikkelen van onze telecommunicatie, IT, omroepbestel en productiecapaciteiten inzake multimediale inhoud, door het actief nastreven van het vlaggenschipproject „Cyberport”, enz.
- 2. Ervoor zorgen dat de overheid van Hong Kong als voorbeeld de toon aangeeft**
door e-government te stimuleren, elektronische mogelijkheden te voorzien voor meer diensten en door actief elektronische aankopen ('e-procurement') en 'outsourcing' na te streven
- 3. De werknemers van Hong Kong klaarstomen voor de informatie-economie**
door de kwaliteit en de kwantiteit van de lokale werkkraft inzake IT te verbeteren, door aandacht te hebben voor de jonge generatie en door gebruik te maken van de hefboomkracht die komt van het aanbod aan IT-professionelen uit het Chinese vasteland en overzee
- 4. De gemeenschap van Hong Kong sterker maken met het oog op het gebruik van de digitale mogelijkheden**
door het verbeteren van de toegankelijkheid, in het bijzonder voor hen die minder kansen hebben om in hun dagelijks leven IT te gebruiken, en door een gemeenschap uit te bouwen die voordeel haalt uit de informatie-economie
- 5. De sterktes van Hong Kong inzake de exploitatie van geavanceerde technologie als hefboom gebruiken**
in gebieden zoals draadloze communicatie van de volgende generatie, 'smart card'-technologie, digitaal omroepen en Internet2, enz.

Krachtlijnen informatiemaatschappij actieplan Singapore

*Document: "Infocomm 21 - Singapore's Strategic Plan for Infocomm in the New Economy"
(Infocomm 21 - Strategisch Plan van Singapore voor Infocomm in de Nieuwe Economie)*

- 1. Singapore ontwikkelen tot een knooppunt voor informatie- en communicatietechnologie**
  - Een gunstige bedrijfs- en regelgevende structuur ontwikkelen
  - De informatie- en communicatietechnologiecluster van Singapore ontwikkelen
  - De nadruk leggen op innovatie en nieuwe diensten
- 2. De privé-sector op het internet brengen ('dotcom')**
  - Het binnenstappen in de on line economie vergemakkelijken
  - Een uitstekende infrastructuur voor elektronische handel op poten zetten
- 3. De mensen op het internet brengen**
  - Een on line-levensstijl voor iedereen hoog in het vaandel dragen
- 4. De overheid op het internet brengen**
  - Overheidsdiensten on line brengen om de bevolking van Singapore beter van dienst te zijn
- 5. Vaardigheden ontwikkelen**
  - Werknemers die de knepen van het internet kennen, koesteren
  - Internationaal talent aantrekken en behouden
  - Singapore op de kaart plaatsen als een trekpleister voor elektronisch leren in de regio

INHOUD

1	SITUERING	1
2	SITUATIESCHETS	3
3	KRACHTLIJNEN EN STRATEGISCHE OPTIES	6
3.1	Hoogwaardige en toegankelijke infrastructuur	7
3.2	Investeren in mensen en vaardigheden	7
3.2.1	<i>Leren in de kennismaatschappij</i>	7
3.2.2	<i>Werken in de kennismaatschappij</i>	7
3.2.3	<i>Leven in de kennismaatschappij</i>	7
3.3	Stimuleren en versterken van het digitale Vlaanderen.....	8
3.3.1	<i>Open en interactieve overheid (e-government)</i>	8
3.3.2	<i>Uitbouw ICT-basis van het economische weefsel</i>	8
3.3.2.1	ICT gebruik binnen de bedrijven	8
3.3.2.2	ICT onderzoek en ontwikkeling	8
3.3.2.3	ICT industrie: starters en doorgroeiers	8
3.4	Inclusieve en democratische informatiesamenleving.....	9
4	SUCCESVERSTERKENDE INSPANNINGEN	9
4.1	Metten en monitoren.....	9
4.2	Communicatie en sensibilisering.....	9
4.3	Samenwerking met andere bestuursniveau's	9
4.4	Ondersteuning van de werking van eFI@nders	10
5	GENEREREN VAN DE NODIGE DYNAMIEK EN BETROKKENHEID	11
6	BUDGETTAIRE IMPACT	11
7	WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN	12
8	VOORSTEL VAN BESLISSING	12
	BIJLAGE A: VERDELING VAN DE BETROKKENHEID BIJ DE KRACHTLIJNEN	14
	BIJLAGE B: BIBLIOGRAFIE	15
	BIJLAGE C: BUITENLANDSE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ ACTIEPLANNEN	16